

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور  
۴۱. بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

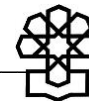
معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی  
دفتر: مطالعات فرهنگی

کد موضوعی: ۲۷۰  
شماره مسلسل: ۱۵۲۴۷  
آذرماه ۱۳۹۵

## به نام خدا

### فهرست مطالب

۱	چکیده
۳	مقدمه
۳	۱. بررسی مجموع اعتبارات سه فصل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
۴	۲. بررسی مجموع اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
۸	۳. بودجه شرکت‌های سودده
۴	۴. اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای فصل‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری لایحه بودجه
۸	سال ۱۳۹۶ به تفکیک برنامه
۱۰	۵. اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ به تفکیک برنامه و فعالیت
۲۱	نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۲۳	منابع و مأخذ



## بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور ۴۱. بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

### چکیده

گزارش حاضر در پی بررسی وضعیت اعتبارات سه حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سال ۱۳۹۶ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۵ می‌باشد. سه فصل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در مجموع اعتباری برابر ۱۲,۴۹۶,۸۴۱ میلیون ریال را دربر می‌گیرند که معادل ۱۳/۴۵ درصد از اعتبار امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری و ۰/۳۴ درصد از منابع بودجه عمومی دولت کشور<sup>۱</sup> می‌باشد. فصل میراث فرهنگی ۰/۲۱ درصد، فصل گردشگری ۰/۰۹۰ درصد و فصل صنایع دستی ۰/۰۴ درصد از بودجه عمومی دولت را شامل می‌شوند. سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری یکی از معاونت‌های ریاست‌جمهوری متولی سه بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور است. این بخش علاوه بر سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شامل پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی و مرکز مطالعاتی منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملموس در آسیای میانه و غربی است.

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ مجموع اعتبارات سازمان (کد ۱۱۳۷۰۰) در سال ۱۳۹۶، ۷,۸۱۲,۶۶۱ میلیون ریال در نظر گرفته شد که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۵ معادل ۱۱/۸۰ درصد رشد داشته است. این رقم معادل ۰/۲۱ درصد از منابع بودجه عمومی دولت (۱۳۹۶) می‌باشد. مجموع اعتبارات تملک سرمایه‌ای سازمان (کد ۱۱۳۷۰۰) در این سال برابر ۵,۱۶۵,۱۶۱ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۵ معادل ۷/۳۰ درصد و مجموع اعتبارات هزینه‌ای ۲,۵۳۷,۵۰۰ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۵، ۲۲/۳۵ درصد رشد نشان می‌دهد. مجموع اعتبارات اختصاصی ۱۱۰,۰۰۰ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۵، ۱۰ درصد رشد داشته است.

۱. منابع بودجه عمومی دولت در لایحه سال ۱۳۹۶ برابر با ۳,۷۱۱,۲۳۶,۹۴۱ میلیون ریال است.

۲. سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری است که ۴ بخش «سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری»، «پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری»، «مرکز مطالعاتی منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملموس در آسیای میانه و غربی» و «شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی» را شامل می‌شود.

در حوزه صنایع دستی هر سه «برنامه احیا و رشد تولیدات صنایع دستی»، «برنامه طراحی و ترویج صنایع دستی» و «برنامه حمایت از ارتقای صادرات صنایع دستی» دارای رشد مثبت هستند که از این میان، بیشترین میزان اعتبار (۵۷۰,۰۰۰ میلیون ریال) و بالاترین رشد نسبت به سال گذشته (۲۶/۶۷ درصد) متعلق به «برنامه احیا و رشد تولیدات صنایع دستی» است.

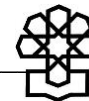
در حوزه میراث فرهنگی، از میان پنج برنامه مرتبط،<sup>۱</sup> «برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی» از بیشترین میزان رشد (۱۰/۹۳) برخوردار است. «برنامه بررسی و شناسایی آثار و محوطه‌های باستان‌شناختی» و «برنامه تجهیز، مرمت و آماده‌سازی آثار و بناهای تاریخی» هم در لایحه بودجه ۱۳۹۶ به برنامه‌های سازمان در این حوزه اضافه شده‌اند. اگرچه در لایحه بودجه ۱۳۹۶ «برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی» از میان برنامه‌های این سازمان حذف شده، اما در ذیل پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری از رشدی ۵۱/۲۱ درصدی برخوردار است. علاوه بر اینها «برنامه شناسایی و حفظ میراث فرهنگی ناملوس» ذیل مرکز مطالعاتی منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملوس در آسیای میانه و غربی شاهد رشد مثبت ۲/۹۴ درصدی است.

در حوزه گردشگری، «برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور» و «برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات» در ذیل سازمان دارای رشد مثبت هستند و «برنامه توسعه گردشگری داخلی» علیرغم رشد مثبت در قانون بودجه سال ۱۳۹۵ اعتبارات این برنامه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۶، ۰/۰۸ درصد کاهش یافته است.

همانند قانون بودجه ۱۳۹۵، در لایحه بودجه ۱۳۹۶ نیز فصول مجزایی برای سه حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در نظر گرفته شده است. با این حال، اضافه شدن برنامه‌های جدیدی مانند «برنامه بررسی و شناسایی آثار و محوطه‌های باستان‌شناختی» و «برنامه تجهیز، مرمت و آماده‌سازی آثار و بناهای تاریخی»؛ همچنین تبیین برخی از برنامه‌ها در قالب فعالیت‌های جزئی‌تری چون «تحلیل داده‌های آماری»، «مستندنگاری و حفاظت و مرمت»، «استانداردسازی تولیدات و کارگاه‌های صنایع دستی»، «الگوسازی و حمایت از بسته‌بندی محصولات صنایع دستی» و «انجام مطالعات تخصصی و کاربردی توسعه مدیریت» از جمله مزایای لایحه بودجه ۱۳۹۶ به‌شمار می‌روند در برنامه گسترش خدمات موزه‌ای درگیر شدن دیگر سازمان‌ها و نهادها در ایجاد موزه‌های تخصصی را می‌توان گامی در راستای تحقق ماده (۲۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت قلمداد کرد.

توجه به انطباق میان لایحه بودجه ۱۳۹۶ با رویکردهای دولت درخصوص برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نیز ضروری است. این درحالی است که بین لایحه بودجه و اهداف

۱. برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی؛ برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی اشیای فرهنگی و تاریخی؛ برنامه گسترش خدمات موزه‌ای؛ برنامه بررسی و شناسایی آثار و محوطه‌های باستان‌شناختی؛ برنامه تجهیز، مرمت و آماده‌سازی آثار و بناهای تاریخی.



سیاست‌های کلی و لایحه برنامه ششم توسعه، ارتباط روشنی برقرار نمی‌باشد و برنامه‌های سال‌های پیشین با اندک تغییرات مجدداً در متن لایحه بودجه ۱۳۹۶ تکرار شده‌اند. همچنین از منظر حمایت‌های بودجه‌ای، اعتبارات کافی برای کمک به تحقق بند «۵۰» سیاست‌های کلی برنامه ششم مبنی بر ۵ برابر شدن ایرانگردان خارجی وجود ندارد.

از سوی دیگر اگرچه در ساختار لایحه بودجه ۱۳۹۶ فصل‌های جداگانه‌ای برای میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در نظر گرفته است. این فصول تنها از ماهیت شکلی برخوردار بوده و عملاً از کارایی یک فصل بدان مفهوم که در ذیل آنها برای تمامی دستگاه‌های مرتبط و ذینفع، بودجه‌ای متناسب با وظایف آنها تعبیه شود، برخوردار نیستند. به عبارتی، درحالی که ذینفعان و سازمان‌های متعددی در زمینه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری دخیل هستند که در ماده (۴) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری بدان تصریح شده است، تنها برای سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در ذیل سه فصل مزبور اعتبار تعریف شده است. از این رو، برقراری نظام بودجه جامع متناسب با وظایف هر یک از ذینفعان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری پیشنهاد می‌گردد.

## مقدمه

این گزارش در پی بررسی وضعیت اعتبارات میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سال ۱۳۹۶ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۵ است. در این گزارش ضمن مرور اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌ای، درآمدهای بخش و مقایسه آن با سال ۱۳۹۵ در جداول مختلف مورد توجه و تحلیل قرار گرفته‌اند. بررسی‌ها در دو سطح فصل (فصل‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری) و سازمان (سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری)<sup>۱</sup> صورت پذیرفت.

### ۱. بررسی مجموع اعتبارات سه فصل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

مجموع اعتبار منابع بودجه عمومی کل کشور در لایحه سال ۱۳۹۶ برابر با ۳,۷۱۱,۲۳۶,۹۴۱ میلیون ریال است که از این رقم، مبلغ ۹۲,۸۷۸,۴۶۸ میلیون ریال برای امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری در نظر گرفته شده است. به عبارت دیگر ۲/۵۰ درصد از بودجه منابع عمومی دولت به این امور تعلق گرفته است. امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری به ۸ فصل تقسیم شده است که سه فصل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از آن جمله می‌باشد.

**جدول ۱. برآورد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای**

(میلیون ریال)

**فصل‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی (ملی و استانی)**

شماره طبقه‌بندی	عنوان امور / فصل	اعتبارات هزینه‌ای	اعتبارات تملک سرمایه‌ای	جمع کل
۱۷۰۰۰۰۰۰۰۰	امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری	۶۱,۴۳۱,۴۸۷	۳۱,۴۴۶,۹۸۱	۹۲,۸۷۸,۴۶۸
۱۷۰۴۰۰۰۰۰۰	فصل میراث فرهنگی	۲,۶۰۷,۸۴۲	۵,۱۲۰,۷۹۵	۷,۷۲۸,۶۳۷
۱۷۰۶۰۰۰۰۰۰	فصل گردشگری	۱,۰۳۳,۳۱۰	۲,۲۹۴,۶۳۵	۳,۳۲۷,۹۴۵
۱۷۰۷۰۰۰۰۰۰	فصل صنایع دستی	۸۶۵,۹۷۴	۵۷۴,۲۸۵	۱,۴۴۰,۲۵۹
	مجموع سه فصل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۴,۵۰۷,۱۲۶	۷,۹۸۹,۷۱۵	۱۲,۴۹۶,۸۴۱

به ترتیب بیشترین میزان اعتبار، متعلق به فصل میراث فرهنگی با ۷,۷۲۸,۶۳۷ میلیون ریال (۸/۳) درصد از امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری) و پس از آن فصل گردشگری با ۳,۳۲۷,۹۴۵ میلیون ریال (۳/۵) درصد امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری) می‌باشد. فصل صنایع دستی با ۱,۴۴۰,۲۵۹ میلیون ریال (۱/۵) درصد امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری) کمترین اعتبار در میان سه فصل مزبور را داراست. سه فصل در مجموع اعتباری برابر ۱۲,۴۹۶,۸۴۱ میلیون ریال را دربرمی‌گیرند که معادل ۱۳/۴۵ درصد از اعتبار امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری و ۰/۳۴ درصد از بودجه منابع عمومی دولت می‌باشد. فصل میراث فرهنگی ۰/۲۱ درصد، فصل گردشگری ۰/۰۹۰ درصد و فصل صنایع دستی ۰/۰۳۹ درصد از منابع عمومی دولت را شامل می‌شوند.

**۲. بررسی مجموع اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری**

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری (کد ۱۱۳۷۰۰) از جمله معاونت‌های ریاست جمهوری است که از چهار بخش سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی و مرکز مطالعاتی منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملموس در آسیای میانه و غربی تشکیل شده است. مجموع اعتبارات در نظر گرفته شده برای این سازمان در لایحه ۱۳۹۶، ۷,۸۱۲,۶۶۱ میلیون ریال است که نسبت به سال جاری ۱۱/۸۰ درصد افزایش - رقمی بسیار پایین‌تر از رشد بودجه سازمان نسبت به سال پیشین<sup>۱</sup> - داشته است. این رقم معادل ۰/۲۱ درصد از منابع بودجه عمومی دولت می‌باشد. بودجه تمامی بخش‌های سازمان (کد ۱۱۳۷۰۰) بجز شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی (۴/۵۴-) رشد یافته‌اند. در این میان اعتبارات پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری با نرخ ۲۲/۲۹ بیشترین افزایش را داشته است.

۱. بودجه سازمان در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۴، ۴۴/۵۶ درصد رشد داشته است.



## جدول ۲. اعتبارات دستگاه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

(میلیون ریال)

کد دستگاه	عنوان	جمع اعتبارات هزینه‌ای			اختصاصی			اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای			جمع		
		قانون بودجه ۱۳۹۵	لایحه بودجه ۱۳۹۶	درصد رشد	قانون بودجه ۱۳۹۵	لایحه بودجه ۱۳۹۶	درصد رشد	قانون بودجه ۱۳۹۵	لایحه بودجه ۱۳۹۶	درصد رشد	قانون بودجه ۱۳۹۵	لایحه بودجه ۱۳۹۶	درصد رشد
۱۱۳۷۰۰	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۲,۰۷۴,۰۰۰	۲,۵۳۷,۵۰۰	۲۲/۳۵	۱۰۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	۱۰	۴,۸۱۳,۷۰۴	۵,۱۶۵,۱۶۱	۷/۳۰	۶,۹۸۷,۷۰۴	۷,۸۱۲,۶۶۱	۱۱/۸۰
۱	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۱,۸۰۰,۰۰۰	۲,۱۸۰,۰۰۰	۲۱/۱۱	۰	۰	۰	۴,۶۵۳,۷۰۴	۵,۰۱۲,۴۲۵	۷/۷۱	۶,۴۵۳,۷۰۴	۷,۱۹۲,۴۲۵	۱۱/۴۵
۲	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری	۲۵۷,۰۰۰	۳۴۰,۰۰۰	۳۲/۳۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	۱۰	۵۰,۰۰۰	۴۷,۷۳۰	-۴/۵۴	۴۰۷,۰۰۰	۴۹۷,۷۳۰	۲۲/۲۹
۳	مرکز مطالعاتی منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملموس در آسیای میانه و غربی	۱۷,۰۰۰	۱۷,۵۰۰	۲/۹۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۷,۰۰۰	۱۷,۵۰۰	۲/۹۴
۴	شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱۰,۰۰۰	۱۰۵,۰۰۶	-۴/۵۴	۱۱۰,۰۰۰	۱۰۵,۰۰۶	-۴/۵۴

بیشترین میزان رشد در اعتبارات هزینه (۳۲/۳۰ درصد) به پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (۷/۷۱ درصد) به سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری تعلق دارد. شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی با توجه به مصوبه واگذاری رشد منفی (۴/۵۴- درصد) را دارا می‌باشد.

اعتبارات پیش‌بینی شده سازمان از محل ردیف بودجه‌های متفرقه حداقل برابر ۱,۷۳۷,۰۰۰ میلیون ریال می‌باشد که می‌بایست در سرجمع اعتبارات سازمان (کد ۱۱۳۷۰۰۰) در نظر گرفته شود.<sup>۱</sup>

۱. با توجه به اینکه بخش نامشخصی از اعتبارات جزء ۶ ردیف متفرقه ۵۲۰۰۰۰ به حوزه گردشگری تعلق می‌گیرد رقم اعتبارات مذکور در سرجمع اعتبارات ردیف متفرقه لحاظ نشده است.

درآمدهای سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری (کد ۱۱۳۷۰۰) شامل درآمد حاصل از اجاره ساختمان‌ها و اراضی (کد ۱۳۰۳۰۱)، درآمد حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی (کد ۱۴۰۱۰۳)، درآمد حاصل از ورودی موزه‌ها و محوطه‌های تاریخی (کد ۱۴۰۱۲۵)، درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی (کد ۱۴۰۱۰۷) است که سه مورد اول جزء درآمدهای عمومی و مورد آخر جزء درآمدهای اختصاصی و در ارتباط با پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری می‌باشد.

اعتبارات این سازمان از محل بودجه متفرقه شامل موارد ذیل می‌باشد:

۱. جزء «۶» ردیف متفرقه ۵۲۰۰۰۰ (اعتبارات یارانه‌ها) با عنوان «کمک بلاعوض، یارانه سود و کارمزد، تحقیقات، آموزش، فناوری‌های نو، گردشگری و هنری، مسکن، اجتماعی و نظارت بر اجرای طرح‌های تولیدی و خدماتی و آموزش عالی و غیرانتفاعی و اشتغال و ارائه حمایت‌های مالی و ایفای تعهدات و موارد قبلی و کمک به مناطق کمتر توسعه‌یافته و غیربرخوردار و صندوق‌های مکانیزه فروش» که مبلغ ۸۰۰,۰۰۰ میلیون ریال برای آن در نظر گرفته شده است که بخشی از آن می‌تواند به گردشگری اختصاص یابد.

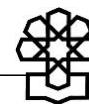
۲. جزء «۱۳» ردیف متفرقه ۵۳۰۰۰۰ (اعتبارات متمرکز درآمد- هزینه) با عنوان «سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری- تأمین، آماده‌سازی و اداره موزه‌ها و ابنیه تاریخی» بودجه‌ای برابر با ۶۸۳,۰۰۰ میلیون ریال (۲۷۰,۰۰۰ میلیون ریال اعتبارات هزینه‌ای و ۴۱۳,۰۰۰ میلیون ریال اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) پیش‌بینی شده که نسبت به سال جاری ۵/۴۰ درصد افزایش خواهد داشت. البته این رقم همان درآمد حاصل از فروش بلیت موزه‌هاست که در فوق بدان اشاره شد. این درآمدها را سازمان به خزانه واریز و سپس از دولت دریافت می‌کند و همان‌طور که در جزء «۱۳» ردیف متفرقه ۵۳۰۰۰۰ آمده است صرف موزه‌ها و ابنیه تاریخی تحت تملک سازمان می‌گردد.

۳. جزء «۱۰۱» ردیف متفرقه ۵۳۰۰۰۰ با عنوان «سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - توسعه زیرساخت‌ها و تأسیسات گردشگری و حمایت از بخش میراث فرهنگی و صنایع دستی» بودجه‌ای برابر ۳۰۰,۰۰۰ میلیون ریال (۹۰,۰۰۰ میلیون ریال هزینه‌ای و ۲۱۰,۰۰۰ میلیون ریال تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) پیش‌بینی شده است.

۴. جزء «۱۰۷» ردیف متفرقه ۵۳۰۰۰۰ با عنوان «موضوع درآمد حاصل از اخذ عوارض از واردات کالاها و محصولات فرهنگی و صنایع دستی - ۸۵ درصد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ۱۵ درصد سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری» که بودجه‌ای معادل ۱۵۰,۰۰۰ میلیون ریال برای آن در نظر گرفته شده است.

۵. جزء «۴۷» ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰ (اعتبارات ردیف‌های موردی-موقت) با عنوان «سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - کمک و ارائه حمایت مالی جهت تأمین سرمایه اولیه





صندوق احیا و بهره‌برداری از بناها و اماکن تاریخی» بودجه‌ای برابر ۲۴,۰۰۰ میلیون ریال برای کمک به صندوق احیا و بهره‌برداری از بناها و اماکن تاریخی پیش‌بینی شده است.

۶. جزء «۷۷» ردیف متفرقه ۵۵۰,۰۰۰ با عنوان «اشتغال و ترویج صنایع دستی» که بودجه‌ای معادل ۱۸۰,۰۰۰ میلیون ریال برای آن در نظر گرفته شده است.

۷. در ردیف ۱ از تعرفه‌های درآمدها، موضوع جدول شماره ۵، مبلغ یکصد هزار (۱۰۰,۰۰۰) ریال به‌ازای هر نفر، از عوارض خروجی برای توسعه زیرساخت‌ها و تأسیسات گردشگری و حمایت از بخش میراث فرهنگی و صنایع دستی تا سقف چهار صد میلیارد (۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اختصاص یافته است. جدول ذیل این اعتبارات را نشان می‌دهد.

### جدول ۳. اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از محل بودجه متفرقه

(میلیون ریال)

ردیف	محل	عنوان	اعتبارات هزینه‌ای	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع کل
۱	جزء «۶» ردیف ۵۲۰,۰۰۰	کمک بلاعوض و یارانه سود در کل*	۸۰۰,۰۰۰	—	
۲	جزء «۱۳» ردیف متفرقه ۵۳۰,۰۰۰	تأمین آماده‌سازی و اداره موزه‌ها	۲۷۰,۰۰۰	۴۱۳,۰۰	۶۸۳,۰۰۰
۳	جزء «۱۰۱» ردیف ۵۳۰,۰۰۰	توسعه زیرساخت‌ها و تأسیسات گردشگری	۹۰,۰۰۰	۲۱۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰
۴	جزء «۱۰۷» ردیف متفرقه ۵۳۰,۰۰۰	درآمد حاصل از اخذ عوارض واردات کالاها و خدمات	۱۵۰,۰۰۰	—	۱۵۰,۰۰۰
۵	جزء «۴۷» ردیف متفرقه ۵۵۰,۰۰۰	تأمین سرمایه اولیه صندوق احیاء	۲۴,۰۰۰	—	۲۴,۰۰۰
۶	جزء «۷۷» ردیف متفرقه ۵۵۰,۰۰۰	اشتغال و ترویج صنایع دستی	۱۸۰,۰۰۰	—	۱۸۰,۰۰۰
۷	ردیف تعرفه‌های درآمد	عوارض خروجی گردشگران	۴۰۰,۰۰۰	—	۴۰۰,۰۰۰
۸		<b>مجموع</b>			<b>۱,۷۳۷,۰۰۰</b>

\* به لحاظ مشخص نبودن اعتبار اختصاصی به حوزه گردشگری ردیف ۱ در جمع اعتبارات آورده نشده است.

### ۳. بودجه شرکت‌های سودده

براساس لایحه سال ۱۳۹۶، یک شرکت سودده و دو شرکت سربه‌سر در حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری وجود دارد:

#### جدول ۴. بودجه شرکت‌های سودده در زمینه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

(میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان	درآمد	هزینه
۲۶۳۰۰۰	شرکت سهامی سازمان صنایع دستی ایران - در حال تصفیه	.	.
۲۸۴۱۰۰	شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی*	۱۱,۰۰۰	۱۰,۹۵۲
۲۸۴۵۰۰	سازمان ایرانگردی و جهانگردی - در حال تصفیه	.	.

\* دارای مصوبه واگذاری.

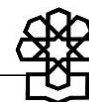
#### ۴. اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای فصل‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ به تفکیک برنامه

جدول ذیل اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ فصل‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به تفکیک برنامه را نشان می‌دهد:

#### جدول ۵. اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ فصل‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به تفکیک برنامه - سطح ملی

(میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان امور / فصل / برنامه	اعتبارات هزینه‌ای		جمع کل	اعتبارات تملک سرمایه‌ای
		از محل منابع عمومی	از محل منابع اختصاصی		
۱۷۰۰۰۰۰۰۰	امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری	۵۱,۰۸۴,۹۰۵	۱,۲۳۷,۷۳۹	۷۱,۰۱۹,۴۱۷	۱۸,۶۹۶,۷۷۳
۱۷۰۴۰۰۰۰۰	فصل میراث فرهنگی	۱,۰۴۷,۵۰۰	۴۹,۵۰۰	۴,۹۲۵,۹۱۷	۳,۸۲۸,۹۱۷
۱۷۰۴۰۰۱۰۰	برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی	۱۳۸,۰۰۰	۴۹,۵۰۰	۱۸۷,۵۰۰	.
۱۷۰۴۰۰۲۰۰	برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی	۴۵۳,۰۰۰	.	۳,۰۰۵,۶۳۷	۲,۵۵۲,۶۳۷
۱۷۰۴۰۰۳۰۰	برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی اشیای فرهنگی و تاریخی	۱۲۰,۰۰۰	.	۱۲۰,۰۰۰	.
۱۷۰۴۰۰۴۰۰	برنامه شناسایی و حفظ میراث فرهنگی ناملموس	۱۷,۵۰۰	.	۱۷,۵۰۰	.



جمع کل	اعتبارات تملک سرمایه‌ای	اعتبارات هزینه‌ای		عنوان امور / فصل / برنامه	شماره طبقه‌بندی
		از محل منابع اختصاصی	از محل منابع عمومی		
۱,۵۰۸,۲۸۰	۱,۲۷۶,۲۸۰	۰	۲۳۲,۰۰۰	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای	۱۷۰۴۰۰۵۰۰۰
۲۲,۰۰۰	۰	۰	۲۲,۰۰۰	برنامه بررسی و شناسایی آثار و محوطه های باستان شناختی	۱۷۰۴۰۰۶۰۰۰
۶۵,۰۰۰	۰	۰	۶۵,۰۰۰	برنامه تجهیز، مرمت و آماده‌سازی آثار و بناهای تاریخی	۱۷۰۴۰۰۷۰۰۰
۱,۸۲۰,۰۰۶	۱,۱۲۰,۰۰۶	۰	۷۰۰,۰۰۰	فصل گردشگری	۱۷۰۶۰۰۰۰۰۰
۴۷۰,۰۰۰	۰	۰	۴۷۰,۰۰۰	برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور	۱۷۰۶۰۰۱۰۰۰
۱,۲۹۰,۰۰۶	۱,۰۶۰,۰۰۶	۰	۲۳۰,۰۰۰	برنامه توسعه گردشگری داخلی	۱۷۰۶۰۰۲۰۰۰
۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۰	۰	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۷۰۶۰۰۳۰۰۰
۸۹۶,۰۰۰	۳۸۰,۰۰۰	۰	۵۱۶,۰۰۰	فصل صنایع دستی	۱۷۰۷۰۰۰۰۰۰
۵۷۰,۰۰۰	۳۸۰,۰۰۰	۰	۱۹۰,۰۰۰	برنامه احیا و رشد تولیدات صنایع دستی	۱۷۰۷۰۰۱۰۰۰
۱۴۶,۰۰۰	۰	۰	۱۴۶,۰۰۰	برنامه طراحی و ترویج صنایع دستی	۱۷۰۷۰۰۲۰۰۰
۱۸۰,۰۰۰	۰	۰	۱۸۰,۰۰۰	برنامه حمایت از ارتقاء صادرات صنایع دستی	۱۷۰۷۰۰۳۰۰۰

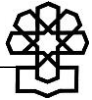
در فصل میراث فرهنگی، بیشترین میزان اعتبار به ترتیب متعلق به برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی و تاریخی (۳,۰۰۵,۶۳۷ میلیون ریال) و برنامه گسترش خدمات موزه‌ای (۱,۵۰۸,۲۸۰ میلیون ریال) است. در فصل گردشگری بیشترین مبلغ مربوط به برنامه توسعه گردشگری داخلی (۱,۲۹۰,۰۰۶ میلیون ریال) و در فصل صنایع دستی، مربوط به برنامه احیا و رشد تولیدات صنایع دستی (۵۷۰,۰۰۰ میلیون ریال) می‌باشد.

### ۵. اعتبارات هزینه‌ای و تملک سرمایه‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ به تفکیک برنامه و فعالیت

به‌منظور درک هرچه بهتر روند تخصیص منابع مالی، بررسی بودجه تخصیص داده شده به هر یک از برنامه‌ها و فعالیت‌ها، امری ضروری است. لذا در این بخش سعی شده است تا میزان رشد برنامه‌ها در سطح ملی (جدول ۶)، اعتبارات تخصیص یافته به تفکیک فعالیت (جدول ۷) را بررسی کند. جدول ۶ امکان مقایسه سه دسته هزینه‌های عمومی، اختصاصی و تملک سرمایه‌های را در لایحه بودجه ۱۳۹۶ با قانون بودجه ۱۳۹۵ فراهم می‌سازد.

جدول ۶. اعتبارات برنامه‌های دستگاه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در لایحه بودجه ۱۳۹۶ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۵ - سطح ملی (میلیون ریال)

شماره دستگاه اجرایی	شماره دستگاه، برنامه	عنوان	اعتبارات هزینه‌ای		رشد	اعتبارات اختصاصی		رشد	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای		رشد	جمع		رشد
			قانون سال ۱۳۹۵	لایحه سال ۱۳۹۶		قانون سال ۱۳۹۵	لایحه سال ۱۳۹۶		قانون سال ۱۳۹۵	لایحه سال ۱۳۹۶		قانون سال ۱۳۹۵	لایحه سال ۱۳۹۶	
۱۱۳۷۰۰	۱	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۱,۸۰۰,۰۰۰	۲,۱۸۰,۰۰۰	۲۱/۱۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۶,۶۵۳,۷۰۴	۵,۰۱۲,۴۲۵	۷/۷۱
	۱۰۰۲۰۲۵۰۰۰	برنامه تنظیم و اجرای طرح‌های آماری	۲۰,۰۰۰	۲۲,۰۰۰	۱۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲,۰۰۰	۲۲,۰۰۰	۱۰
	۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۲۰,۰۰۰	۲۲,۰۰۰	۱۰	۰	۰	۰	۲۹,۴۲۵	۳۰,۰۰۰	-۱/۹۲	۵۰,۰۰۰	۵۱,۴۲۵	۲/۸۵
	۱۷۰۴۰۰۲۰۰۰	برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی	۴۸۰,۰۰۰	۴۵۳,۰۰۰	-۵/۶۲	۰	۰	۰	۲,۵۴۵,۰۰۰	۲,۲۲۲,۵۰۰	۱۴/۵۱	۲,۷۰۲,۵۰۰	۲,۹۹۸,۰۰۰	۱۰/۹۳
	۱۷۰۴۰۰۳۰۰۰	برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی اشیای فرهنگی و تاریخی	۱۲۱,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	-۰/۸۳	۰	۰	۰	۰	۰		۱۲۱,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	-۰/۸۳
	۱۷۰۴۰۰۵۰۰۰	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای	۱۰۰,۰۰۰	۱۷۰,۰۰۰	۷۰	۰	۰	۰	۱,۰۶۳,۰۰۰	۱,۰۸۶,۰۰۰	-۲/۱۲	۱,۱۸۶,۰۰۰	۱,۲۳۳,۰۰۰	۳/۹۶
	۱۷۰۴۰۰۶۰۰۰	برنامه بررسی و شناسایی آثار و محوطه‌های باستان‌شناسی		۲۲,۰۰۰		۰	۰	۰	۰	۰		۰	۲۲,۰۰۰	

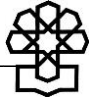


شماره دستگاہ اجرایی	شماره دستگاہ، برنامه	عنوان	اعتبارات هزینه‌ای		اعتبارات اختصاصی	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع		رشد	رشد	رشد	رشد
			قانون سال ۱۳۹۵	لایحه سال ۱۳۹۶			قانون سال ۱۳۹۵	لایحه سال ۱۳۹۶				
	۱۷۰۴۰۰۷۰۰۰	برنامه تجهیز، مرمت و آماده‌سازی آثار و بناهای تاریخی	۶۵,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	۱۷۰۶۰۰۱۰۰۰	برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور	۴۲/۴۲	۴۷۰,۰۰۰	۳۳۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	۱۷۰۶۰۰۲۰۰۰	برنامه توسعه گردشگری داخلی	۱۱/۶۵	۲۳۰,۰۰۰	۲۰۶,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	۱۷۰۶۰۰۳۰۰۰	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	۱۷۰۷۰۰۱۰۰۰	برنامه احیای و رشد تولیدات صنایع دستی	۲۶/۶۷	۱۹۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	۱۷۰۷۰۰۲۰۰۰	برنامه طراحی و ترویج صنایع دستی	۲۱/۶۷	۱۴۶,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	۱۷۰۷۰۰۳۰۰۰	برنامه حمایت از توسعه صادرات صنایع دستی	۲۰	۱۸۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	۱۷۰۸۰۰۱۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۵/۳۸	۱۵,۰۰۰	۱۳,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	۱۸۰۲۰۰۵۰۰۰	برنامه آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای و مهارتی	۷/۱۴	۷۵,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۱۳۷۰۰	۲	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری	۳۲/۳۰	۳۴۰,۰۰۰	۲۵۷,۰۰۰	۱۰	۱۱۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۴۷,۷۳۰	۵۰,۰۰۰	۰	۰
	۱۷۰۴۰۰۱۰۰۰	برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی <sup>۱</sup>	۶۴/۲۸	۱۳۸,۰۰۰	۸۴,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	۱۷۰۶۰۰۳۰۰۰	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

۱. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، «برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی» علاوه بر اینکه جزء برنامه‌های پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری آورده شده، به‌عنوان یکی از برنامه‌های سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری نیز با شماره برنامه ۱۷۰۴۰۰۱۰۰۰، مبلغ ۲۰,۰۰۰ میلیون ریال اعتبار هزینه‌ای را به‌خود اختصاص داده است.

شماره دستگاه اجرایی	شماره دستگاه، برنامه	عنوان	اعتبارات هزینه‌ای		رشد	اعتبارات اختصاصی		رشد	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای		رشد	جمع		رشد
			قانون سال ۱۳۹۵	لایحه سال ۱۳۹۶		قانون سال ۱۳۹۵	لایحه سال ۱۳۹۶		قانون سال ۱۳۹۵	لایحه سال ۱۳۹۶		قانون سال ۱۳۹۵	لایحه سال ۱۳۹۶	
	۱۷۰۸۰۰۱۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۵۹,۰۰۰	۱۸۶,۰۰۰	۱۶/۹۸	۴۵,۵۰۰	۴۰,۰۰۰	۱۳/۷۵	۲۷,۷۳۰	۳۰,۰۰۰	-۷/۵۷	۲۲۹,۰۰۰	۲۵۹,۲۳۰	۱۳/۲۰
	۱۸۰۵۰۱۲۰۰۰	برنامه توسعه فن آفرینی	۱۴,۰۰۰	۱۶,۰۰۰	۱۴/۲۸	۱۵,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	-۲۵	۰	۰		۳۴,۰۰۰	۳۱,۰۰۰	-۸/۸۲
۱۱۳۷۰۰	۳	مرکز مطالعات منطقه‌ای حفظ میراث ناملموس در آسیای میانه و غربی	۱۷,۰۰۰	۱۷,۵۰۰	۲/۹۴	۰	۰		۰	۰		۱۷,۰۰۰	۱۷,۵۰۰	۲/۹۴
	۱۷۰۴۰۰۴۰۰۰	برنامه شناسایی و حفظ میراث فرهنگی ناملموس	۱۷,۰۰۰	۱۷,۵۰۰	۲/۹۴	۰	۰		۰	۰		۱۷,۰۰۰	۱۷,۵۰۰	۲/۹۴
۱۱۳۷۰۰	۴	شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی	۰	۰		۰	۰		۰	۰	-۴/۵۴	۱۱۰,۰۰۰	۱۰۵,۰۰۶	-۴/۵۴
	۱۷۰۶۰۰۲۰۰۰	برنامه توسعه گردشگری داخلی	۰	۰		۰	۰		۰	۰	-۴/۵۴	۱۱۰,۰۰۰	۱۰۵,۰۰۶	-۴/۵۴

علاوه بر رشد منفی برخی از برنامه‌های سازمان (کد ۱۱۳۷۰۰) نسبت به سال گذشته، در لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ شاهد تغییرات جزئی در عناوین برخی از برنامه‌ها و همچنین جابجایی، حذف و اضافه شدن چند برنامه جدید هستیم. تغییر عناوین از «برنامه تنظیم و اجرای امور آماری»، به «برنامه تنظیم و اجرای طرح‌های آماری»، از «برنامه تأمین، حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی و تاریخی» به «برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی»، از «برنامه تأمین، حفظ و مرمت اشیاء با ارزش فرهنگی و تاریخی» به «برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی اشیاء فرهنگی و تاریخی»، از «برنامه راهبری توسعه گردشگری داخلی» به «برنامه توسعه گردشگری داخلی»، از «برنامه ترویج صنایع دستی» به «برنامه طراحی و ترویج صنایع دستی»، از «برنامه حمایت از ارتقای صادرات صنایع دستی» به «برنامه حمایت از ارتقای صادرات صنایع دستی» در لایحه بودجه ۱۳۹۶ مشاهده می‌شود. علاوه بر این تغییرات، کد «برنامه توسعه دولت الکترونیک» از ۱۷۰۸۰۰۴۰۰۰ در قانون بودجه سال ۱۳۹۵ به ۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰ در لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ تغییر یافته و به همین سبب در جداول جابجا شده است. «برنامه بررسی و شناسایی آثار و محوطه‌های باستان‌شناسی» و «برنامه تجهیز، مرمت و آماده‌سازی آثار و



بناهای تاریخی» نیز دو برنامه جدیدی هستند که به برنامه‌های سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اضافه شده‌اند، همچنین، «برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی» از برنامه‌های سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری حذف شده و تنها در میان برنامه‌های پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری شاهد این برنامه هستیم. در حوزه صنایع دستی هر سه «برنامه احیا و رشد تولیدات صنایع دستی»، «برنامه طراحی و ترویج صنایع دستی» و «برنامه حمایت از توسعه صادرات صنایع دستی» دارای رشد مثبت هستند که از این میان بیشترین میزان اعتبار (۵۷۰,۰۰۰ میلیون ریال) و بالاترین رشد نسبت به سال گذشته (۲۶/۶۷ درصد) متعلق به «برنامه احیاء و رشد تولیدات صنایع دستی» است.

در حوزه میراث فرهنگی، از میان پنج برنامه مرتبط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری،<sup>۱</sup> «برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی» از بیشترین میزان رشد (۱۰/۹۳) برخوردار است. «برنامه بررسی و شناسایی آثار و محوطه‌های باستان‌شناختی» و «برنامه تجهیز، مرمت و آماده‌سازی آثار و بناهای تاریخی» هم در لایحه بودجه ۱۳۹۶ به برنامه‌های سازمان در این حوزه اضافه شده‌اند. اگرچه در لایحه بودجه ۱۳۹۶ «برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی» از میان برنامه‌های سازمان حذف شده اما در ذیل پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری از رشدی ۵۱/۲۱ درصدی برخوردار است. علاوه بر اینها «برنامه شناسایی و حفظ میراث فرهنگی ناملموس» ذیل مرکز مطالعاتی منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملموس در آسیای میانه و غربی شاهد یک رشد مثبت ۲/۹۴ درصدی است.

در حوزه گردشگری، «برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور» و «برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات» در ذیل سازمان دارای رشد مثبت هستند؛ درحالی‌که «برنامه توسعه گردشگری داخلی» علی‌رغم رشد مثبت در قانون بودجه ۱۳۹۵ شاهد ۰/۰۸ درصد رشد منفی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ است. در قانون بودجه (حتی در ذیل شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی نیز مبلغ ۱۰۵,۰۰۶ میلیون ریال برای این برنامه تعریف شده که حاکی از ۴/۵۴- درصد کاهش اعتبار نسبت به سال گذشته است). جدول ۶ به بررسی اعتبارات برنامه‌ای سازمان به تفکیک فعالیت می‌پردازد:

---

۱. برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی؛ برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی اشیای فرهنگی و تاریخی؛ برنامه گسترش خدمات موزه‌ای؛ برنامه بررسی و شناسایی آثار و محوطه‌های باستان‌شناختی؛ برنامه تجهیز، مرمت و آماده‌سازی آثار و بناهای تاریخی.

جدول ۷. اعتبارات برنامه‌های دستگاه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در لایحه بودجه ۱۳۹۶ به تفکیک فعالیت، مقدار و هزینه هر واحد-سطح ملی

(میلیون ریال)

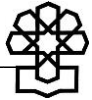
جمع	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	اعتبارات اختصاصی	اعتبارات هزینه‌ای	هدف کمی			عنوان	شماره دستگاه، برنامه	شماره دستگاه اجرایی
				هزینه هر واحد	مقدار	سنجه عملکرد			
۷,۱۹۲,۴۲۵	۵,۰۱۲,۴۲۵	۰	۲,۱۸۰,۰۰۰				سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۱	۱۱۳۷۰۰
۲۲,۰۰۰	۰	۰	۲۲,۰۰۰	۱,۱۰۰	۲۰	گزارش	برنامه تنظیم و اجرای طرح‌های آماری	۱۰۰۲۰۲۵۰۰۰	
		۰	۵,۵۰۰	۲۷۵	۲۰	گزارش	تحلیل داده‌های آماری <sup>۱</sup>		
		۰	۱۶,۵۰۰	۸۲۵	۲۰	قلم	تولید و تأمین داده‌های آماری <sup>۲</sup>		
۵۱,۴۲۵	۲۹,۴۲۵	۰	۲۲,۰۰۰	۷۳۳/۳۳۳۳	۳۰	خدمات الکترونیکی	برنامه توسعه دولت الکترونیک <sup>۳</sup>	۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	
		۰	۲۲,۰۰۰	۷۳۳/۳۳۳۳	۳۰	سامانه	انجام خدمات انفورماتیک		
۲,۹۹۸,۰۰۰	۲,۵۴۵,۰۰۰	۰	۴۵۳,۰۰۰	۳۶/۹۷۹۶	۱۲,۲۵	تعداد میراث	برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی	۱۷۰۴۰۰۲۰۰۰	
		۰	۶۰,۰۰۰	۳,۳۳۳	۱۸	پایگاه	انجام امور پایگاه‌های جهانی میراث فرهنگی		
		۰	۳۴,۰۰۰	۵۳۱/۲۵۰۰	۶۴	پایگاه	انجام امور پایگاه‌های ملی میراث فرهنگی		
		۰	۴۰,۰۰۰	۲,۶۶۶	۱۵	رویداد	برگزاری و شرکت در نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های مرتبط		
		۰	۲۵,۰۰۰	۱۵۳/۳۷۴۲	۱۶۳	اثر	تعیین حریم آثار تاریخی و طبیعی		
		۰	۲۸,۰۰۰	۹۳/۳۳۳۳	۳۰۰	اثر	ثبت ملی و جهانی آثار غیرمنقول و ناملموس تاریخی، فرهنگی و طبیعی		
		۰	۲۴۰,۰۰۰	۸۰	۳,۰۰۰	بنا-محوطه	حفاظت فیزیکی از بناها و محوطه‌های تاریخی و فرهنگی		
		۰	۲۰,۰۰۰	۲۰	۱,۰۰۰	اثر	مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی و تاریخی		

۱. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، لحاظ نشده است.

۲. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با عنوان «گردآوری و تولید اقلام آماری» لحاظ شده است.

۳. «برنامه توسعه دولت الکترونیک» در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با شماره برنامه ۱۷۰۸۰۰۴۰۰۰ لحاظ شده و در لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ به واسطه تغییر شماره برنامه آن به ۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰ در جدول جابجا شده است.





جمع	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	اعتبارات اختصاصی	اعتبارات هزینه‌ای	هدف کمی			عنوان	شماره دستگاه، برنامه	شماره دستگاه اجرایی
				هزینه هر واحد	مقدار	سنجه عملکرد			
		۰	۶,۰۰۰	۴۰۰	۱۵	واحد	کمک به تشکل‌ها و انجمن‌های میراث فرهنگی		
۱۲۰,۰۰۰	۰	۰	۱۲۰,۰۰۰	۰/۳۰۳۰	۳۹۶,۰۰۰	اشیا	برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی اشیای فرهنگی و تاریخی	۱۷۰۴۰۰۳۰۰	
		۰	۱۱,۰۰۰	۲,۲۰۰	۵	پرونده	انجام امور حقوقی مربوط به اشیای فرهنگی - تاریخی در داخل و خارج از کشور		
		۰	۳,۰۰۰	۳۰	۱۰۰	قلم	ثبت ملی و جهانی آثار منقول تاریخی - فرهنگی و طبیعی		
		۰	۸۷,۰۰۰	۰/۰۱۳۷	۶,۳۳۶,۰۰۰	نفر-ساعت	حفاظت فیزیکی از اشیا با ارزش تاریخی و فرهنگی		
		۰	۱۹,۰۰۰	۳۸	۵۰۰	قلم	مرمت اشیا با ارزش فرهنگی و تاریخی		
۱,۲۳۳,۰۰۰	۱,۰۶۳,۰۰۰	۰	۱۷,۰۰۰	۰/۰۳۴۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	بازدیدکننده	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای <sup>۱</sup>	۱۷۰۴۰۰۵۰۰	
		۰	۵۵,۰۰۰	۵۵	۱,۰۰۰	مورد	ارائه خدمات پشتیبانی و فنی موزه‌ای		
		۰	۶۵,۰۰۰	۱۳	۵,۰۰۰	هزار نفر	ارائه خدمات رفاهی و عمومی به بازدیدکنندگان از موزه‌ها		
		۰	۵۰,۰۰۰	۰/۸۷۷۲	۵۷,۰۰۰	اثر	مستندنگاری و حفاظت و مرمت		
۲۲,۰۰۰	۰	۰	۲۲,۰۰۰	۵۹۴/۵۹۴۶	۳۷	اثر-محوطه	برنامه بررسی و شناسایی آثار و محوطه‌های باستان‌شناختی <sup>۲</sup>	۱۷۰۴۰۰۶۰۰	
		۰	۱۱,۰۰۰	۴۴۰	۲۵	اثر	بررسی و شناسایی آثار باستانی و تاریخی ایران		
		۰	۱۱,۰۰۰	۳۶۶/۶۶۶۷	۳۰	اثر	بررسی و شناسایی آثار باستانی و تاریخی حوزه فرهنگی ایران موجود در کشورهای همسایه		
۶۵,۰۰۰	۰	۰	۶۵,۰۰۰	۶۵۰	۱۰۰	اثر-محوطه	برنامه تجهیز، مرمت و آماده‌سازی آثار و بناهای تاریخی <sup>۳</sup>	۱۷۰۴۰۰۷۰۰	
		۰	۳۰,۰۰۰	۱,۲۰۰	۲۵	اثر	آماده‌سازی، مقاوم‌سازی و نجات‌بخشی آثار در معرض خطر		
		۰	۲۱,۰۰۰	۸۴۰	۲۵	مورد	تأمین لوازم حفاظتی و پشتیبانی از سیستم‌های کنترل و حفاظت		
		۰	۱۴,۰۰۰	۲۸۰	۵۰	اثر	مرمت و حفاظت از آثار و اشیا		

۱. فعالیت‌های این برنامه نسبت به سال ۱۳۹۵ تغییر یافته است.

۲. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ لحاظ نشده است؛ اما فعالیت‌های این برنامه ذیل «برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی» با شماره برنامه ۱۷۰۴۰۰۱۰۰۰ قید شده‌اند.

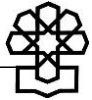
۳. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، لحاظ نشده است.

جمع	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	اعتبارات اختصاصی	اعتبارات هزینه‌ای	هدف کمی			عنوان	شماره دستگاه، برنامه	شماره دستگاه اجرایی
				هزینه هر واحد	مقدار	سنجه عملکرد			
۴۷۰,۰۰۰	۰	۰	۴۷۰,۰۰۰	۰/۰۰۷۸	۶۰,۰۰۲,۵۰۰	گردشگر	برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور	۱۷۰۶۰۰۱۰۰۰	
		۰	۱۷۰,۰۰۰	۵,۶۶۶/۶۶۶۷	۳۰	رویداد	برگزاری و شرکت در نمایشگاه‌ها، جشنواره‌ها و رویدادهای تخصصی مرتبط		
			۱۸۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰	۱۵	بسته	تبلیغات رسانه‌ای و محیطی داخلی و خارجی <sup>۱</sup>		
		۰	۱۰۰,۰۰۰	۱	۱۰۰,۰۰۰	قلم	تهیه و توزیع اقلام تبلیغاتی		
		۰	۲۰,۰۰۰	۶۴۵/۱۶۱۳	۳۱	تشکل	کمک به فعالین غیردولتی گردشگری در جذب گردشگران		
۱,۱۸۵,۰۰۰	۹۵۵,۰۰۰	۰	۲۳۰,۰۰۰	۰/۰۰۲۸	۶۰,۰۰۵,۱۰۰	گردشگر	برنامه توسعه گردشگری داخلی <sup>۲</sup>	۱۷۰۶۰۰۲۰۰۰	
		۰	۵۵,۰۰۰	۱,۵۷۱	۳۵	رویداد	برگزاری و شرکت در نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های مرتبط		
		۰	۳۴,۰۰۰	۳۴۰	۱۰۰	بسته	تبلیغ، معرفی و اطلاع‌رسانی جاذبه‌ها و خدمات گردشگری		
		۰	۲۵,۰۰۰	۳۵۷/۱۴۲۹	۷۰	تور	حمایت از افزایش گردشگران و گستره جغرافیایی مناطق مورد بازدید		
		۰	۸۰,۰۰۰	۲,۵۸۰	۳۱	استان	حمایت از فعالیت‌های ستاد هماهنگی خدمات سفر		
		۰	۲۰,۰۰۰	۶۴۵/۱۶۱۳	۳۱	استان	راهبری فعالیت‌ها و مراکز گردشگری		
		۰	۱۶,۰۰۰	۵۱۶/۱۲۹۰	۳۱	مورد	کمک به تشکل‌ها، انجمن‌ها، دفاتر، هتل‌ها و شرکت‌های مرتبط با گردشگری		
۴۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۰	۰				برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۷۰۶۰۰۳۰۰۰	
۵۷۰,۰۰۰	۳۸۰,۰۰۰	۰	۱۹۰,۰۰۰	۰/۱۹۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	تعداد تولید	برنامه احیا و رشد تولیدات صنایع دستی	۱۷۰۷۰۰۱۰۰۰	
		۰	۳۰,۰۰۰	۱۵۰	۲۰۰	مورد	استانداردسازی تولیدات و کارگاه‌های صنایع دستی <sup>۳</sup>		

۱. عنوان این فعالیت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ «فعالیت‌های تبلیغی و ترویجی با کاربرد در رسانه‌ها» است.

۲. عنوان فعالیت دوم و سوم این برنامه نسبت به لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ تغییر یافته است.

۳. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، لحاظ نشده است.



شماره دستگانه اجرایی	شماره دستگانه، برنامه	عنوان	هدف کمی			اعتبارات هزینه‌ای	اعتبارات اختصاصی	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع
			سنگه عملکرد	مقدار	هزینه هر واحد				
		الگوسازی و حمایت از بسته‌بندی محصولات صنایع دستی <sup>۱</sup>	محصول	۱۰۰	۲۰۰	۲۰,۰۰۰	۰		
		برگزاری و شرکت در نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های مرتبط	رویداد	۲۵	۱,۴۰۰	۳۵,۰۰۰	۰		
		کمک به ایجاد و تقویت تشکل‌های صنفی تولیدکننده و خانه‌های صنایع دستی و مراکز خلاق صنایع دستی	مرکز	۳۱	۸۰۶/۴۵۱۶	۲۵,۰۰۰	۰		
		کمک به نوسازی تجهیزات و ابزار	مورد	۳۱	۲,۵۸۰	۸۰,۰۰۰	۰		
	۱۷۰۷۰۰۳۰۰۰	برنامه طراحی و ترویج صنایع دستی <sup>۲</sup>	تعداد تولید	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰/۱۴۶۰	۱۴۶,۰۰۰	۰	۱۴۶,۰۰۰	
		استانداردسازی فرایند آموزش صنایع دستی	رشته	۳۰	۳۳۳/۳۳۳۳	۱۰,۰۰۰	۰		
		برگزاری مسابقه مرغوبیت صنایع دستی	نشان	۱۰	۱,۱۰۰	۱۱,۰۰۰	۰		
		برگزاری و شرکت در نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های مرتبط	رویداد	۳۰	۱,۳۳۳	۴۰,۰۰۰	۰		
		ترویج، تبلیغ و آموزش صنایع دستی با کاربرد در رسانه‌ها	مورد	۳۰۰	۱۵۰	۴۵,۰۰۰	۰		
		طراحی و نمونه‌سازی صنایع دستی	نمونه	۵۰	۴۰۰	۲۰,۰۰۰	۰		
		کمک به خوشه‌ها و تشکل‌های ترویج و آموزش صنایع دستی	تشکل	۳۱	۶۴۵/۱۶۱۳	۲۰,۰۰۰	۰		
	۱۷۰۷۰۰۳۰۰۰	برنامه حمایت از توسعه صادرات صنایع دستی <sup>۳</sup>	حجم صادرات	۱	۱۸۰,۰۰۰	۱۸۰,۰۰۰	۰	۱۸۰,۰۰۰	
		برگزاری و شرکت در نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های مرتبط	رویداد	۳۰	۲,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۰		
		حمایت از توسعه تجارت الکترونیک در صنایع دستی	سایت	۵۰	۲۰۰	۱۰,۰۰۰	۰		
		حمایت از حقوق نام تجاری	مورد	۷	۱,۷۱۴	۱۲,۰۰۰	۰		
		حمایت از عرضه محصولات صنعتگران کم‌توان ملی	صنعتگر	۳,۰۰۰	۷	۲۱,۰۰۰	۰		
		ساماندهی بازارچه‌های صنایع دستی و امکان‌سنجی بازارهای هدف	بازارچه	۱۰۰	۵۲۰	۵۲,۰۰۰	۰		

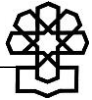
۱. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، لحاظ نشده است.

۲. برخی از فعالیت‌های این برنامه نسبت به لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ تغییر یافته است.

۳. برخی از فعالیت‌های این برنامه نسبت به لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ تغییر یافته است.

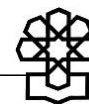
جمع	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	اعتبارات اختصاصی	اعتبارات هزینه‌ای	هدف کمی			عنوان	شماره دستگاه، برنامه	شماره دستگاه اجرایی
				هزینه هر واحد	مقدار	سنجه عملکرد			
		۰	۲۵,۰۰۰	۱,۲۵۰	۲۰	تشکل	کمک و تقویت تشکل‌ها و فعالین غیردولتی صنایع دستی		
۱۵,۰۰۰	۰	۰	۱۵,۰۰۰	۳۰۰	۵۰	پروژه عملیاتی شده	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۷۰۸۰۱۰۰۰	
		۰	۴,۰۰۰	۲۰۰	۲۰	پروژه	مطالعات تخصصی زیرساخت‌ها و خدمات گردشگری		
			۳,۰۰۰	۳۰۰	۱۰	پروژه	انجام مطالعات تخصصی و کاربردی توسعه مدیریت <sup>۱</sup>		
		۰	۴,۰۰۰	۲۰۰	۲۰	پروژه	مطالعات تخصصی و کاربردی صنایع دستی		
		۰	۴,۰۰۰	۲۰۰	۲۰	پروژه	انجام مطالعات تخصصی و کاربردی میراث فرهنگی		
۷۵,۰۰۰	۰	۰	۷۵,۰۰۰	۰/۲۵۰۰	۳۰,۰۰۰	مهارت آموز	برنامه آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای و مهارتی	۱۸۰۲۰۰۵۰۰۰	
		۰	۱۴,۰۰۰	۳۵۰	۴۰	دوره	برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی صنایع دستی		
		۰	۲۰,۰۰۰	۵۰۰	۴۰	دوره	برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی گردشگری		
		۰	۱۶,۰۰۰	۴۰۰	۴۰	دوره	برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی میراث فرهنگی		
		۰	۲۵,۰۰۰	۲۵۰	۱۰۰	دوره	حمایت و راهبری دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت		
۴۹۷,۷۳۰	۴۷,۷۳۰	۱۱۰,۰۰۰	۳۴۰,۰۰۰				پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری	۲	۱۱۳۷۰۰
۱۸۷,۵۰۰	۰	۴۹,۵۰۰	۱۳۸,۰۰۰	۴,۶۸۷	۴۰	اکتشاف	برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی	۱۷۰۴۰۰۱۰۰۰	
		۳۲,۵۰۰	۱۱,۵۰۰	۱,۱۰۰	۴۰	طرح	اجرای طرح‌های نجات‌بخشی مرتبط با طرح‌های عمرانی		
		۸,۰۰۰	۱۱۴,۳۰۰	۳,۰۵۷	۴۰	سایت/ محوطه	اجرای کاوش در محوطه‌های مهم تاریخی کشور		
		۳,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۲۶۰	۵۰	محوطه	بررسی و شناسایی و مستندسازی محوطه‌های تاریخی		
		۶,۰۰۰	۲,۲۰۰	۶۸/۳۳۳۳	۱۲۰	مجوز	صدور مجوز کاوش و نظارت بر اجرا		

۱. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، لحاظ نشده است.



جمع	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	اعتبارات اختصاصی	اعتبارات هزینه‌ای	هدف کمی			عنوان	شماره دستگاه، برنامه	شماره دستگاه اجرایی
				هزینه هر واحد	مقدار	سنجه عملکرد			
۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰	۰				برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۷۰۶۰۰۳۰۰۰	
۲۵۹,۲۳۰	۲۷,۷۳۰	۴۵,۵۰۰	۱۸۶,۰۰۰	۱,۲۵۱	۱۸۵	پروژه عملیاتی شده	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۷۰۸۰۰۱۰۰۰	
		۳,۰۰۰	۱۲,۰۰۰	۳/۷۵۰۰	۴,۰۰۰	نمونه آزمایش	ارائه خدمات آزمایشگاهی در حوزه‌های مرتبط		
		۴,۰۰۰	۱۱,۸۰۰	۱/۵۸۰۰	۱۰,۰۰۰	نفر-ساعت	ارائه خدمات مشاوره تخصصی		
		۱,۰۰۰	۱۱,۸۰۰	۰/۴۲۶۷	۳۰,۰۰۰	عضو-خدمت	ارائه خدمات کتابخانه‌ای تخصصی		
		۵,۰۰۰	۲,۴۰۰	۱۰۵/۷۱۴۳	۷۰	عنوان	انتشار کتب و مجلات		
		۶,۰۰۰	۸۶,۵۰۰	۵۰۵/۴۶۴۵	۱۸۳	مطالعه	انجام مطالعات تخصصی و کاربردی مرتبط		
		۹,۰۰۰	۵,۰۰۰	۱۱۶/۶۶۶۷	۱۲۰	مورد	برگزاری همایش‌ها، کارگاه‌های آموزشی و نشست‌های تخصصی		
		۵,۰۰۰	۱۶,۴۰۰	۲۰۰	۱۰۷	عنوان	تدوین و چاپ مقالات		
		۲,۰۰۰	۲۱,۳۰۰	۲,۳۳۰	۱۰	میزان پیشرفت	تهیه اطلس جامع میراث فرهنگی کشور		
		۲,۰۰۰	۱,۲۰۰	۴۵/۷۱۴۳	۷۰	طرح	توسعه مشارک‌های علمی با سایر مراکز علمی داخلی و بین‌المللی		
		۲,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱۲۰	۲۵	پایان‌نامه	حمایت از پایان‌نامه‌ها		
		۵۰۰	۷۰۰	۲۴۰	۵	طرح	سیاست پژوهی و آینده‌پژوهی		
		۶,۰۰۰	۱۵,۹۰۰	۱,۴۶۰	۱۵	حوزه	مستندسازی حوزه‌های مرتبط		
۳۱,۰۰۰	۰	۱۵,۰۰۰	۱۶,۰۰۰	۲۰,۰۶۶	۱۵	محصول تجاری‌شده	برنامه توسعه فن آفرینی	۱۸۰۵۰۱۲۰۰۰	

جمع	اعتبارات تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	اعتبارات اختصاصی	اعتبارات هزینه‌ای	هدف کمی			عنوان	شماره دستگاه، برنامه	شماره دستگاه اجرایی
				هزینه هر واحد	مقدار	سنجه عملکرد			
		۲,۰۰۰	۲,۲۰۰	۱,۴۰۰	۳	مورد	توسعه فناوری‌های نوین در حوزه میراث فرهنگی و گردشگری		
		۵,۰۰۰	۳,۴۰۰	۵۶۰	۱۵	شرکت	حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان		
		۵,۰۰۰	۴,۶۰۰	۳,۲۰۰	۳	مرکز	راه‌اندازی و حمایت از مراکز رشد		
		۱,۰۰۰	۳,۰۰۰	۲۶۶/۶۶۶۷	۱۵	یافته پژوهشی	معرفی یافته‌های پژوهشی		
		۲,۰۰۰	۲,۸۰۰	۲,۴۰۰	۲	یافته پژوهشی	کاربردی‌سازی یافته‌های پژوهشی		
۱۷,۵۰۰	۰	۰	۱۷,۵۰۰				مرکز مطالعات منطقه‌ای حفظ میراث ناملموس در آسیای میانه و غربی	۳	۱۱۳۷۰۰
۱۷,۵۰۰	۰	۰	۱۷,۵۰۰	۳۵۰	۵۰	تعداد میراث	برنامه شناسایی و حفظ میراث فرهنگی ناملموس	۱۷۰۴۰۰۴۰۰۰	
		۰	۳,۵۰۰	۳۵۰	۱۰	بررسی	انجام بررسی‌های تخصصی و کاربردی مرتبط		
		۰	۵,۰۰۰	۱۶۶/۶۶۶۷	۳۰	مورد	برگزاری همایش‌ها، کارگاه‌های آموزشی و نشست‌های تخصصی		
		۰	۷,۰۰۰	۳۵۰	۲۰	مورد	شرکت در همایش‌های بین‌المللی		
		۰	۲,۰۰۰	۶۶/۶۶۶۷	۳۰	حوزه	مستندسازی حوزه‌های مرتبط		
۱۰۵,۰۰۶	۱۰۵,۰۰۶	۰	۰				شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی	۴	۱۱۳۷۰۰
۱۰۵,۰۰۶	۱۰۵,۰۰۶	۰	۰				برنامه توسعه گردشگری داخلی	۱۷۰۶۰۰۲۰۰۰	



توجه به فعالیت‌های ذیل هر برنامه را می‌توان اقدام مثبتی به‌شمار آورد که شفاف‌سازی حیطة فعالیت و جزئی‌سازی تخصیص بودجه به هر برنامه را در پی دارد. علاوه بر آن فعالیت‌های مزبور از جایگاه حائز اهمیت بخش خصوصی در حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری نیز غافل نمانده اند. در این رابطه می‌توان به برنامه‌هایی نظیر «کمک به تشکل‌ها و انجمن‌های میراث فرهنگی»، «کمک به فعالین غیردولتی گردشگری در جذب گردشگران»، «کمک به تشکل‌ها، انجمن‌ها، دفاتر، هتل‌ها و شرکت‌های مرتبط با گردشگری»، «کمک به ایجاد و تقویت تشکل‌های صنفی تولیدکننده و خانه‌های صنایع دستی» و «کمک به خوشه‌ها و تشکل‌های ترویج و آموزش صنایع دستی» و غیره، اشاره داشت.

بعد مثبت دیگر، توجه به فعالیت‌ها و برنامه‌های حائز اهمیت در حوزه‌های مرتبط می‌باشد، برنامه‌هایی نظیر «حمایت از توسعه تجارت الکترونیک در صنایع دستی»، «حمایت از حقوق نام تجاری»، «ساماندهی بازارچه‌های صنایع دستی و امکان‌سنجی بازارهای هدف»، «کمک به ایجاد و تقویت تشکل‌های صنفی صادرکننده و فعالین غیردولتی»، «توسعه دولت الکترونیک»، «تبلیغات رسانه‌ای و محیطی داخلی و خارجی» و غیره.

در رابطه با برنامه «تنظیم و اجرای طرح‌های آماری»، اگرچه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری را می‌توان از جمله متولیان اصلی در این امر به‌حساب آورد، از **وظیفه سازمان‌های دیگر در این رابطه نیز نباید غافل ماند.** برای مثال مرکز آمار ایران براساس ماده (۵۴) قانون برنامه پنجم مبنی بر استقرار نظام آماری، موظف به تهیه چنین اقلامی است.

علاوه بر این، بررسی اعتبارات دیگر سازمان‌ها در ارتباط با سه حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری نیز برای اجتناب از خطر ساده‌انگاری برنامه‌ها ضروری است.

### نتیجه‌گیری و پیشنهادها

مجموع منابع بودجه عمومی دولت در لایحه سال ۱۳۹۶ برابر با ۳,۷۱۱,۲۳۶,۹۴۱ میلیون ریال می‌باشد که از این رقم، مبلغ ۹۲,۸۷۸,۴۶۸ میلیون ریال برای امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری در نظر گرفته شده است. به‌عبارت دیگر ۲/۵۰۲ درصد از منابع بودجه عمومی دولت به این امور تعلق گرفته است. امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری به ۸ فصل تقسیم شده است که سه فصل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از آن جمله می‌باشد. سه فصل مزبور، در مجموع اعتباری برابر ۱۲,۴۹۶,۸۴۱ میلیون ریال را دربر می‌گیرند که معادل ۱۳/۴۵ درصد از اعتبار امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری و ۰/۳۴ درصد از منابع بودجه عمومی دولت است. فصل میراث فرهنگی ۰/۲۱ درصد، فصل گردشگری ۰/۰۹۰ درصد و فصل صنایع دستی ۰/۰۳۹ درصد از منابع بودجه عمومی

دولت را شامل می‌شوند.

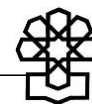
از سوی دیگر، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری (کد ۱۱۳۷۰۰) به‌عنوان یکی از معاونت‌های ریاست‌جمهوری متولی سه بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور است. این بخش علاوه بر سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شامل پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی و مرکز مطالعاتی منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملموس در آسیای میانه و غربی است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ مجموع اعتبارات سازمان در سال ۱۳۹۶، ۷,۸۱۲,۶۶۱ میلیون ریال در نظر گرفته شد که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۵ معادل ۱۱/۸۰ درصد رشد داشته است. این رقم معادل ۰/۲۱ درصد از بودجه عمومی کشور می‌باشد. مجموع اعتبارات تملک سرمایه‌ای سازمان (کد ۱۱۳۷۰۰) در این سال برابر ۵,۱۶۵,۱۶۱ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۵ معادل ۷/۳۰ درصد و مجموع اعتبارات هزینه‌ای ۲,۵۹۷,۵۰۰ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۵، ۲۲/۳۵ درصد رشد نشان می‌دهد. مجموع اعتبارات اختصاصی ۱,۱۱۰,۰۰۰ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۵، ۱۰ درصد رشد داشته است.

در حوزه صنایع دستی هر سه «برنامه احیا و رشد تولیدات صنایع دستی»، «برنامه طراحی و ترویج صنایع دستی» و «برنامه حمایت از توسعه صادرات صنایع دستی» دارای رشد مثبت هستند که از این میان بیشترین میزان اعتبار (۵۷۰,۰۰۰ میلیون ریال) و بالاترین رشد نسبت به سال گذشته (۲۶/۶۷ درصد) متعلق به «برنامه احیا و رشد تولیدات صنایع دستی» است.

در حوزه میراث فرهنگی، از میان پنج برنامه مرتبط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، «برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی» از بیشترین میزان رشد (۱۰/۹۳) برخوردار است. «برنامه بررسی و شناسایی آثار و محوطه‌های باستان‌شناختی» و «برنامه تجهیز، مرمت و آماده‌سازی آثار و بناهای تاریخی» هم در لایحه بودجه ۱۳۹۶ به برنامه‌های سازمان در این حوزه اضافه شده‌اند. اگرچه در لایحه بودجه ۱۳۹۶ «برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی» از میان برنامه‌های سازمان حذف شده اما در ذیل پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری از رشدی ۵۱/۲۱ درصدی برخوردار است. علاوه بر اینها «برنامه شناسایی و حفظ میراث فرهنگی ناملموس» ذیل مرکز مطالعاتی منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملموس در آسیای میانه و غربی شاهد یک رشد مثبت ۲/۹۴ درصدی است.

در حوزه گردشگری، «برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور» و «برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات» در ذیل سازمان دارای رشد مثبت هستند و «برنامه توسعه گردشگری داخلی» علیرغم رشد مثبت در قانون بودجه سال





۱۳۹۵، شاهد ۰/۰۸ درصد رشد منفی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ است. حتی در ذیل شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی نیز مبلغ ۱۰۵,۰۰۶ میلیون ریال برای این برنامه تعریف شده که حاکی از ۴/۵۴- درصد کاهش اعتبار نسبت به سال گذشته است.

نگرش جزئی‌تر و فصلی، تبیین فعالیت‌های ذیل هر برنامه، توجه و حمایت از بخش خصوصی و ارائه برنامه‌های مهم در راستای توسعه حوزه‌های صنایع دستی، میراث فرهنگی و گردشگری از جمله مزایای لایحه بودجه ۱۳۹۶ به حساب می‌آید. عدم وضوح ارتباط متن لایحه بودجه با رویکردهای لایحه برنامه ششم توسعه و تکرار برنامه‌های سال‌های پیشین با اندک تغییرات، نقد وارد بر این لایحه می‌باشد. از سوی دیگر، علیرغم اینکه در لایحه بودجه ۱۳۹۶، فصل‌های مجزایی برای میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری تعریف شده است. سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری تنها سازمانی است که از محل این فصل‌ها اعتبار دریافت کرده و سایر ذینفعان در حوزه‌های مزبور مغفول مانده‌اند. از این رو، پیشنهاد می‌گردد تا ساختار بودجه‌ریزی جامع به‌منظور تأمین بودجه مورد نیاز هر یک از ذینفعان به تناسب مسئولیت‌های هریک از آنها برقرار گردد.

#### منابع و مأخذ

۱. لایحه بودجه ۱۳۹۶ کل کشور.
۲. قانون بودجه ۱۳۹۵ کل کشور.



شماره مسلسل: ۱۵۲۴۷	مرکز پژوهش‌ها مجلس شورای اسلامی	شناسنامه گزارش
شماره چاپ: ۳۶۳ شماره ثبت: ۲۲۰	دوره دهم - سال اول تاریخ چاپ: ۱۳۹۵/۹/۲۰	
عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور ۴۱. بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری		
نام دفتر: مطالعات فرهنگی تهیه و تدوین: علی اصغر شالبافیان همکار: زهرا رحمانی ناظران علمی: سینا کلهر، ایوان مسعودی اصل منتقاضی: کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات ویراستار تخصصی: _____ ویراستار ادبی: _____		
واژه کلیدی:		
لایحه بودجه سال ۱۳۹۶		
تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۹/۲۴		

